

Motion till riksdagen 2025/26:3197

av Mikael Oscarsson (KD)

Skärpt lagstiftning mot sms-lån

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en särskild betänketid innan lån kan beviljas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa förstärkt skydd för unga konsumenter, inklusive tydligare ålderskontroller och särskilda informationskrav, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Under de senaste åren har marknaden för sms-lån och snabb lån vuxit snabbt. Trots att lagstiftaren infört både räntetak och kostnadstak – senast i skärpta regler 2018 – kvarstår betydande problem. Allt fler människor, särskilt unga, lockas in i skuldfällor genom enkla digitala lån som kan tas på några minuter, ofta med bristfällig kreditprövning och utan realistisk bedömning av återbetalningsförmågan.

Rapporter från Konsumentverket och Kronofogden visar att sms-lån är över-representerade bland de skulder som hamnar hos myndigheterna. En stor andel av dessa skulder gäller unga vuxna under 25 år, som lockats av snabba pengar utan att fullt ut förstå konsekvenserna. För vissa leder detta till livslånga ekonomiska problem, social utsatthet och psykisk ohälsa.

Trots de räntetak och kostnadstak som införts finns fortfarande kryphål. Kreditgivare kringgår ibland reglerna genom avgifter eller genom att paketera lånen på sätt som gör dem dyrare än vad lagstiftaren avsett. Här krävs skarpare tillsyn och tydligare lagstiftning.

Ett centralt problem är de bristfälliga kreditprövningarna. Många långivare använder automatiserade processer som i praktiken godkänner nästan alla ansökningar. Det innebär att lån ofta beviljas även till personer som redan har skulder eller saknar återbetalningsförmåga. Detta måste förändras – seriösa kreditgivare måste ställas inför krav på verkliga, individuella kreditprövningar.

En annan viktig åtgärd är införandet av en betänketid. I dag kan en person ansöka om och få ett lån utbetalt inom minuter. Detta gör att människor i stressade eller känsloladdade situationer kan fatta beslut som de senare bittert ångrar. En kort betänketid, exempelvis 24 timmar, skulle minska risken för att människor skuldsätter sig i stundens hetta.

Särskilt unga måste ges starkare skydd. Det kan handla om striktare ålderskontroller, krav på särskild information riktad till unga konsumenter och eventuellt särskilda begränsningar för lån till personer under en viss ålder. Unga är ofta mer sårbara för aggressiv marknadsföring och mer benägna att fatta ogenomtänkta ekonomiska beslut.

Sverige har redan tagit viktiga steg med räntetak och kostnadstak, men utvecklingen visar tydligt att det inte räcker. En tydlig signal måste ges: snabbblån och sms-lån får inte vara en väg in i livslångt skuldsättande. Genom skärpt kreditprövning, betänketid och förstärkt skydd för unga kan vi ta nästa steg mot en ansvarsfull och trygg kreditmarknad.

Mikael Oscarsson (KD)